

І. В. Лещух

ПРИОРИТЕТИ РОЗВИТКУ РЕГІОНАЛЬНИХ БАНКІВ ЗАХІДНОЇ УКРАЇНИ В СИСТЕМІ “МЕТРОПОЛІЯ — ПЕРИФЕРІЯ”

У статті досліджено особливості функціонування регіональних банків Західної України, зокрема: 1) територіальне представництво їхніх відділень (філій) у системі “метрополія — периферія”; 2) наявність/відсутність послуг із дистанційного обслуговування клієнтів; 3) застосування інноваційних підходів до обслуговування клієнтів тощо. Названо пріоритети розвитку цих банків у системі “метрополія — периферія”, а саме: розосередження ділової активності в просторі, що передусім передбачає розміщення їхніх філій у осередках місцевого розвитку (містах нижчого рангу); диверсифікація послуг, яка, зокрема, передбачає розвиток комунікаційних мереж та активізацію дистанційного обслуговування клієнтів, упровадження спрощеної, гнучкої й трансформаційної системи мікрокредитування як інструменту підтримки малого бізнесу, застосування інноваційних підходів до обслуговування клієнтів, інтенсифікацію та розширення спектра послуг із іпотечного кредитування, а також введення сучасних банківських продуктів для обслуговування клієнтів. Зазначені заходи повинні стати програмою мінімум у забезпеченні комплексного фінансово-інвестиційного зростання регіону в умовах соціально-економічного спаду у віддалених від “центру зростання” територіях, адже їх реалізація дасть змогу, по-перше, підвищити інвестиційну привабливість країни загалом; по-друге, вдосконалити взаємовідносини вітчизняних і зарубіжних, у т. ч. транскордонних, фінансово-кредитних установ, що активізує впровадження та використання банківських інновацій і ноу-хау регіональними банками, розширить асортимент та поліпшить якість послуг системи банківських і небанківських інститутів; по-третє, збільшити кількість нових робочих місць у сфері фінансової діяльності; по-четверте, залучити додаткові надходження до місцевих бюджетів за рахунок видатків на обслуговування фінансово-інвестиційної системи. У процесі дослідження застосовувалися такі методи: системний і діалектичний; логічного узагальнення, системного аналізу, порівняння й синтезу; стратегічного аналізу; графічний.

Ключові слова: регіональні банки, система “метрополія — периферія”, пріоритети, розвиток.

Рис. 2. Табл. 1. Літ. 7.

І. В. Лещух

ПРИОРИТЕТЫ РАЗВИТИЯ РЕГИОНАЛЬНЫХ БАНКОВ ЗАПАДНОЙ УКРАИНЫ В СИСТЕМЕ “МЕТРОПОЛИЯ — ПЕРИФЕРИЯ”

В статье исследованы особенности функционирования региональных банков Западной Украины, в частности: 1) территориальное представительство их отделений (филиалов) в системе “метрополія — периферія”; 2) наличие/отсутствие услуг по дистанционному обслуживанию клиентов; 3) применение инновационных подходов к обслуживанию клиентов и т. п. Названы приоритеты развития этих банков в системе “метрополія — периферія”, а именно: рассредоточение деловой активности в пространстве, что прежде всего предполагает размещение их филиалов в очагах местного развития (городах низшего ранга); диверсификация услуг, которая, в частности, предусматривает развитие коммуникационных сетей и активизацию дистанционного обслуживания клиентов, внедрение упрощенной, гибкой и трансформационной системы микрокредитования как инструмента поддержки малого бизнеса, применение инновационных подходов к обслуживанию клиентов, интенсификация и расширение спектра услуг по ипотечному кредитованию, а также введение современных банковских продуктов для обслуживания клиентов. Указанные меры должны стать програм-

© Лещух І. В., 2015

мой минимум в обеспечении комплексного финансово-инвестиционного роста региона в условиях социально-экономического спада в отдаленных от “центра роста” территориях, поскольку их реализация позволит, во-первых, повысить инвестиционную привлекательность страны в целом; во-вторых, усовершенствовать взаимоотношения отечественных и зарубежных, в т. ч. трансграничных, финансово-кредитных учреждений, что активизирует внедрение и использование банковских инноваций и ноу-хау региональными банками, расширит ассортимент и улучшит качество услуг системы банковских и небанковских институтов; в-третьих, увеличить количество новых рабочих мест в сфере финансовой деятельности; в-четвертых, привлечь дополнительные поступления в местные бюджеты за счет расходов на обслуживание финансово-инвестиционной системы. В процессе исследования применялись такие методы: системный и диалектический; логического обобщения, системного анализа, сравнения и синтеза; стратегического анализа; графический.

Ключевые слова: региональные банки, система “метрополия — периферия”, приоритеты, развитие.

Iryna Leshchukh

DEVELOPMENT PRIORITIES OF REGIONAL BANKS OF WESTERN UKRAINE IN THE “METROPOLIS – PERIPHERY” SYSTEM

In the article the peculiarities of the regional banks in Western Ukraine are researched, in particular: 1) their territorial representation offices (branches) in the metropolis-periphery system; 2) the presence/absence of services for remote servicing; 3) the use of innovative approaches to customer service and more. The development priorities of the regional banks of Western Ukraine in the metropolis — periphery system are defined, namely: a) the dispersal of business activity in space, first of all, involves placing the affiliates in local development (urban lower rank); b) diversification of services, in particular, envisages the development of communication networks and remote activation of customer service, the introduction of a simplified, flexible and transformational system of microcredit as a tool to support small businesses, the use of innovative approaches to customer service, the strengthening and expansion of services in mortgage lending, as well as the introduction of new modern banking products to customer service. These measures should be the “minimum program” to provide comprehensive financial and investment growth in the region in terms of socio-economic decline remote from the “center of growth” areas, as it creates an opportunity to 1) increase the investment attractiveness of the country as a whole; 2) improve the relationship between domestic and foreign (particularly cross-border) financial and credit institutions that activates the implementation and use of banking innovation and know-how of regional banks, expand the number and improve the quality system of banking and non-banking institutions; 3) increase the number of jobs in the financial sector; 4) raise additional income of local budgets by spending on financial services and investment system. The research is based on the use of methods such as systematic and dialectic; logic synthesis, system analysis, comparison and synthesis; strategic analysis, graphic.

Keywords: regional banks, metropolis — periphery system, priorities, development.

JEL classification: E47, E51, E59.

Останніми роками спостерігається загострення економічних проблем периферійних територій західних регіонів України, що пояснюється, з одного боку, процесами метрополізації, з другого — соціально-економічним, культурним спадом у віддалених від “центру зростання” територіях, спричиненим насамперед недостатньо ефективним використанням їхніх фінансово-економічного й інвестиційного потенціалів. Як наслідок, перед периферією постає низка викликів, зумовлених монофункціональним характером її економічного розвитку (переважно аграрна спеціалізація, що, зокрема, обмежує можливості акумулювання інвестиційних ресурсів, реалізації інноваційних

проектів), погіршенням середовища для ведення бізнесу, диспропорційністю ділової активності в просторі тощо. Ці та інші чинники ускладнюють формування конкурентоспроможних економічних комплексів.

Різні аспекти функціонування фінансово-інвестиційної системи як регіону, так і країни загалом висвітлено в працях таких науковців, як О. Васильєв, О. Іваницька, С. Степаненко [1—3] та ін. Утім, питання визначення пріоритетів та розроблення комплексу заходів із розвитку регіональної фінансово-інвестиційної інфраструктури в системі “метрополія — периферія”, зокрема її ключової складової — регіональних банків, потребують дослідження.

Тому метою статті є пошук шляхів і механізмів вирівнювання просторово-структурних фінансово-економічних та інвестиційних деформацій територій, де вагомим резервом є ефективний поляризований розвиток регіональних банків у системі “метрополія — периферія”.

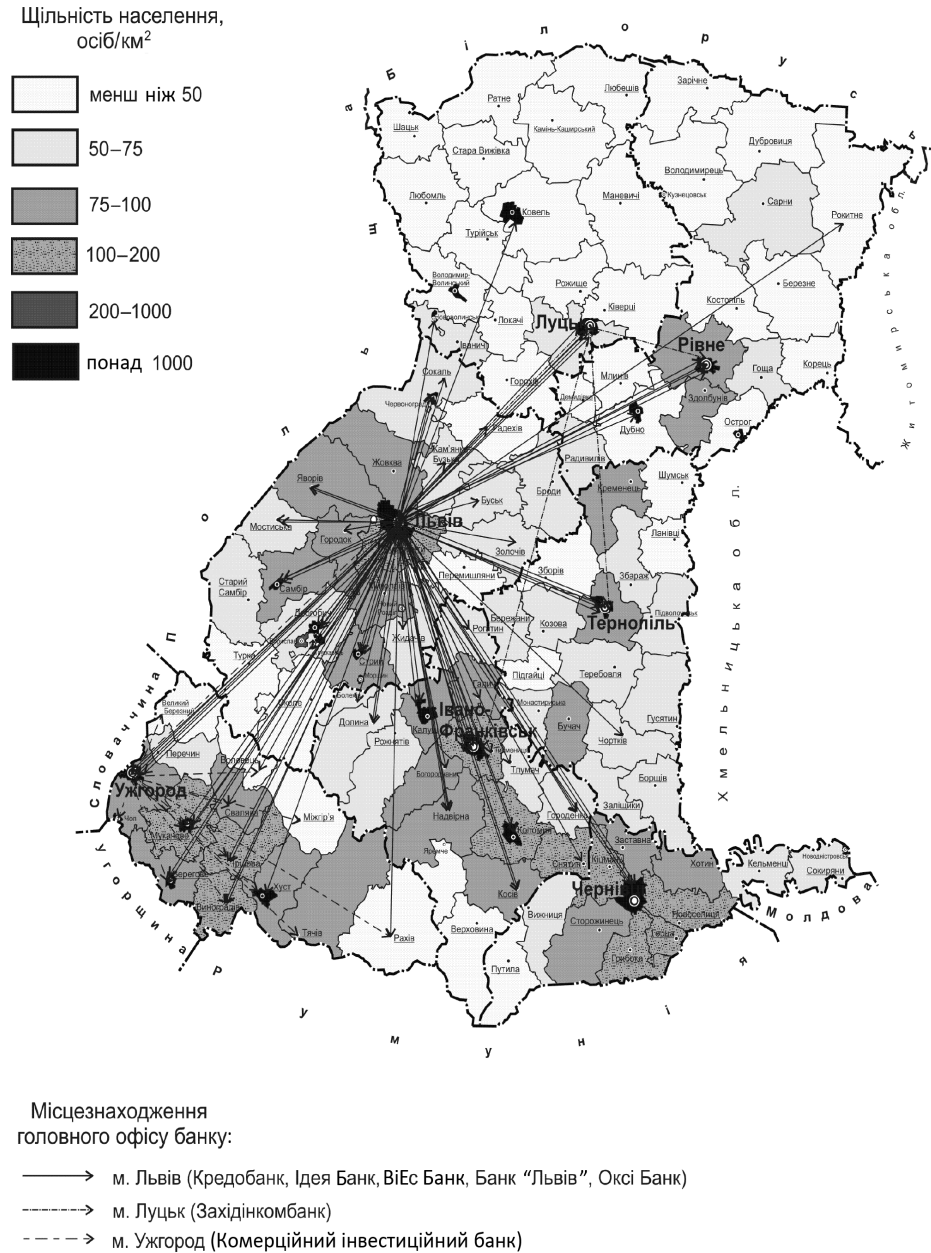
Регіональна структура економіки великою мірою визначає також структуру регіонального фінансового ринку. У Західному регіоні основні фінансові потоки розподілені доволі нерівномірно: більша їх частина зосереджена в метрополійному місті Львові, менша — в Рівному та Луцьку. Зазначене зумовлює й концентрацію об'єктів фінансової інфраструктури передусім у Львові.

Лєвова частка у структурі регіональних фінансових інституцій Західної України традиційно належить банківським установам. Чільне місце за кількістю регіональних банків посідає Львів, де розміщено п'ять із семи банків Західного регіону¹ (рис. 1). Серед них ПАТ “Кредобанк” — найбільша фінансово-кредитна установа Західного регіону з найвищою часткою польських інвестицій у банківську систему України. У 2013 р. Кредобанк увійшов до трійки найкращих регіональних банків країни за версією тижневика “Контракти”, а також до двадцятки найнадійніших банків України за версією журналу “Кореспондент”; у 2015 р. він очолив рейтинг найжиттєздатніших банків країни за версією журналу “Forbes Україна”. Крім того, ПАТ “Кредобанк” і ПАТ “ВіЕс Банк” віднесені до категорії “великий платник податків”², а частка акумульованих ними податків та зборів до міського бюджету Львова у 2014 р. становить 39 % загального обсягу сплачених крупними платниками платежів, у т. ч. податок на прибуток — 50,6 %, податок на доходи фізичних осіб — 24,8 % [4].

Найнижча регіональна присутність представництв відділень (філій) банківських структур — у Чернівецькій області (лише три діючі відділення,

¹ ПАТ “Кредобанк”, ПАТ “Ідея Банк”, ПАТ “ВіЕс Банк” (колишній ПАТ “Фольксбанк”), ПАТ АКБ “Львів”, ПАТ “Оксі Банк” — головні офіси розташовані у Львові; ПАТ “Західкомбанк” — головний офіс знаходиться в Луцьку; ПАТ “Комерційний інвестиційний банк” — головний офіс розташований в Ужгороді.

² Згідно з Податковим кодексом України, великим платником податків є юридична особа, обсяг доходу якої від усіх видів діяльності за останніх чотири послідовних податкових (звітних) квартали перевищує 500 млн грн, або та, загальна сума сплачених котрою до державного бюджету України податків за платежами, контроль справляння яких покладено на контролюючі органи, за такий самий період перевищує 12 млн грн.

Джерело: побудовано за даними офіційних веб-сайтів ПАТ “ВіЄс Банк” (<http://www.vsbank.com.ua/>), ПАТ “Західінкомбанк” (<http://www.inkom.lutsk.ua/>), ПАТ “Ідея Банк” (<http://www.ideabank.ua/>), ПАТ “Комерційний інвестиційний банк” (<http://www.atcominvestbank.com/uk/>), ПАТ “Кредобанк” (<http://kredobank.com.ua/>), ПАТ “Оксі Банк” (<http://www.okcibank.com.ua/>), ПАТ АКБ “Львів” (<http://www.banklviv.com/>).

Рис. 1. Територіальне представництво регіональних банків Західної України в системі “метрополія — периферія”

розташовані в Чернівцях). Відсутність головних офісів, а також незначне представництво регіональних банків у Рівненській і Тернопільській областях пов'язані частково з низьким рівнем розвитку сектору середнього й великого підприємництва (кількість підприємств на 10 тис. населення в Тернопільській області вдвічі менша, ніж середнє значення по Україні), а також найменшою з-поміж усіх областей Західного регіону щільністю населення.

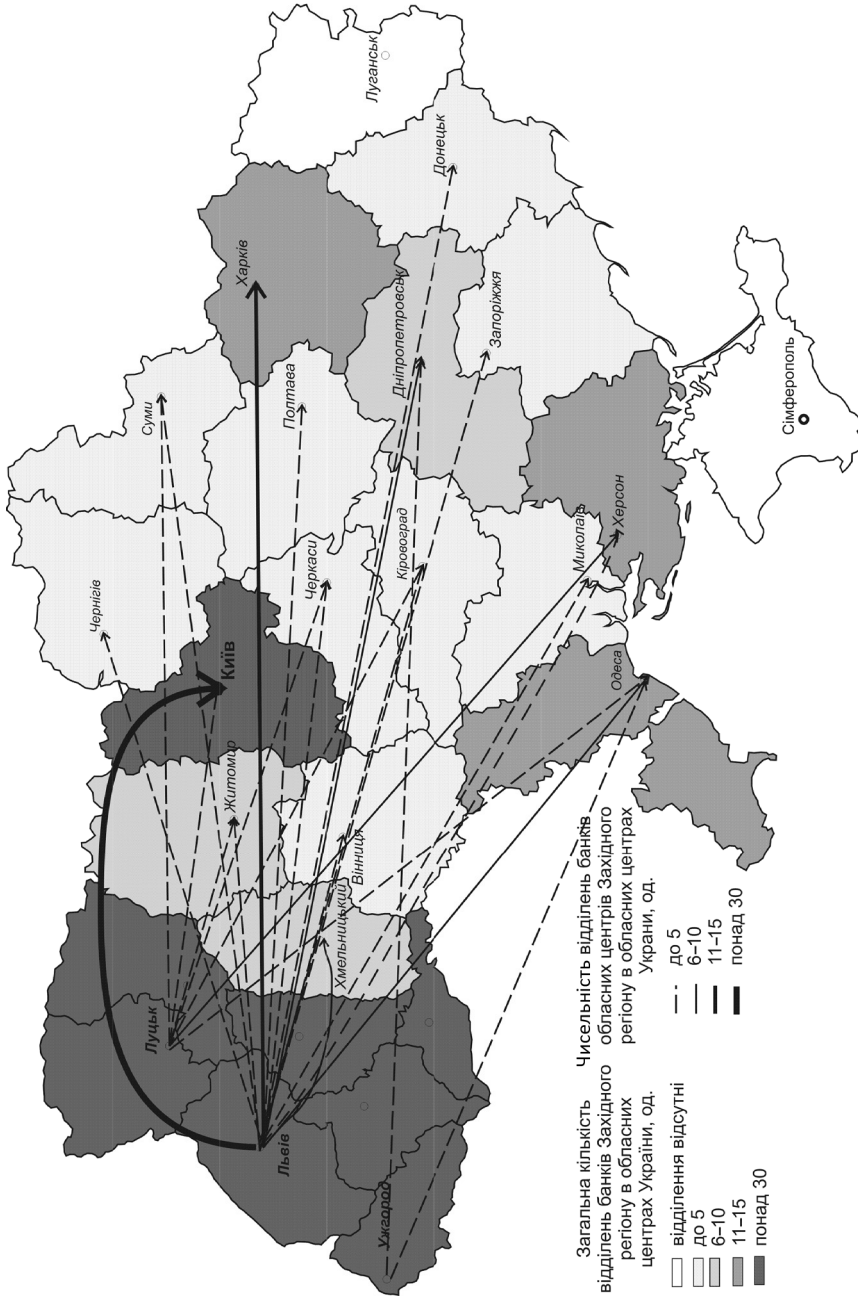
В Ужгороді та Луцьку діють по одному регіональному банку, які належать до малих, а мережа їхніх філій не є розгалуженою та представлена переважно в Західному й частково в Центральному та Південному (по одному відділенню в обласних центрах) регіонах України (рис. 2).

Однак вплив метрополійного центру Західного регіону (м. Львова) на соціально-економічний розвиток адміністративних районів має відцентрово-зональний характер, адже інтенсивність цього впливу знижується зі зростанням віддаленості районних центрів від ядра регіональної метрополії. Погоджуємося з авторами науково-аналітичної доповіді [5, с. 52], що поступове заповнення соціально-економічних лакун можливе за умови підвищення рівня розвитку метрополійного ядра та прилеглих територій, тобто територіального поширення генерованих метрополією позитивних ефектів, зокрема фінансово-інвестиційних, елементом яких є банківський сектор. З огляду на зазначене, вважаємо, що пріоритетами просування послуг регіональних банків у системі “метрополія — периферія” мають стати: 1) розосередження ділової активності в просторі (насамперед метрополійному); 2) диверсифікація послуг.

Щодо пріоритету 1. На нашу думку, розосередити ділову активність регіональних банків у метрополійному просторі треба передусім шляхом розміщення їхніх філій у осередках місцевого розвитку (містах нижчого рангу). Наприклад, у м. Трускавці, де у 2013 р. на 10 тис. наявного населення припадало 120 підприємств¹, розташоване лише одне відділення регіонального банку (ПАТ “Кредобанк”). Дещо кращою є ситуація з розміщенням відділень регіональних банків (три банки із шести, головні офіси котрих знаходяться у Львові) в м. Червонограді Сокальського району, де спостерігається значна концентрація великих промислових підприємств. Разом із тим відділення ПАТ “Комерційний інвестиційний банк” розташовані лише на території Закарпатської області. Тому доцільно відкрити мережу філіалів і відділень банків Західної України й у інших регіонах країни — це дасть змогу клієнтам налагодити зв'язок із діловими партнерами в різних частинах нашої держави.

Щодо пріоритету 2. Вважаємо, що диверсифікувати послуги регіональних банків у метрополійному просторі потрібно шляхом:

¹ Для порівняння: у Львівській області на 10 тис. наявного населення у 2013 р. припадало в середньому 74 підприємства (див.: офіційний веб-сайт Головного управління статистики у Львівській області [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://lv.ukrstat.gov.ua/>).

Джерело: побудовано за даними офіційного веб-сайту фінансової групи "Ubanks" (<http://ubanks.com.ua/>).

Рис. 2. Територіальне представництво відділень (філій) регіональних банків Західної України (без урахування представництва в західних областях)

По-перше, розвитку комунікаційних мереж та активізації дистанційного обслуговування клієнтів. Відставання діючих регіональних банківських установ, зокрема ПАТ “Західкомбанк” (м. Луцьк) і ПАТ “Комерційний інвестиційний банк” (м. Ужгород) від регіональних банків, головні офіси яких розміщені у Львові, пояснюється, в т. ч., низьким показником упровадження банківських інновацій через недостатню підготовку персоналу й розвиненість комунікаційних мереж названих банків. Так, із 39 наявних банкоматів Комерційного інвестиційного банку лише п’ять знаходяться за межами Закарпатської області, тоді як, приміром, мережа Кредобанку тільки у Львові налічує понад 70 банкоматів (до речі, цей банк має розгалужену мережу банкоматів по всій території України). Крім того, Кредобанк входить до єдиної всеукраїнської мережі банкоматів “Радіус”, отже, його клієнти мають можливість без комісії знімати кошти з картових рахунків у банкоматах банків-партнерів, серед котрих, наприклад, АКБ “Львів”.

Наявність послуг із дистанційного обслуговування клієнтів у регіональних банках Західної України характеризує таблиця.

Як видно з таблиці, два із семи регіональних банків Західної України (Комерційний інвестиційний банк та Ідея Банк) узагалі не обслуговують своїх клієнтів — фізичних осіб дистанційно. При цьому надання дистанційних послуг клієнтам — юридичним особам зазначених банків здійснюється за відповідну плату.

Виключно на платній основі надаються послуги з дистанційного обслуговування клієнтам (як фізичним, так і юридичним особам) у ВіЕс Банку, Оксі Банку та Західкомбанку. При цьому у двох останніх фінансових установах клієнтам — фізичним особам надається обмежений перелік відповідних послуг.

Найлояльнішою до клієнтів є система дистанційного обслуговування Кредобанку, де клієнтам — фізичним особам послуги з інтернет-банкінгу надаються безкоштовно, а для клієнтів — юридичних осіб цінова політика є прийнятнішою, ніж у інших регіональних банках.

На наш погляд, в умовах соціально-економічної й політичної нестабільності в Україні та обмеженості фінансових ресурсів регіональних банків саме розвиток комунікаційних мереж і запровадження безкоштовного дистанційного обслуговування (особливо фізичних осіб) повинні стати програмою мінімум у забезпеченні фінансово-інвестиційного розвитку регіону місцевими банками.

По-друге, підвищення якості послуг регіональних банків. Зокрема, за рахунок:

- Запровадження спрощеної, гнучкої й трансформаційної системи мікрокредитування як інструменту підтримки малого бізнесу, адже за підсумками 2013 р. у Львівській області функціонувало 17,8 тис. малих підприємств (95,2 % загальної кількості підприємств), лівову частку котрих (84,4 %) становили мікропідприємства. Порівняно з 2012 р. число малих підприємств області

Таблиця. **Наявність послуг із дистанційного обслуговування клієнтів у регіональних банках Західної України (станом на травень 2015 р.)**

№ з/п	Назва банку, місцезнаходження головного офісу	Темп зростання активів у 2014 р. відносно 2013 р., %	Наявність/відсутність дистанційного обслуговування	
			для фізичних осіб	для юридичних осіб
1	ПАТ "Західкомбанк", м. Луцьк	95,3	Система "Інтернет-банкінг" (Internet banking). Абонентна плата за користування — 50 грн/міс. Абонентна плата за користування — 40 грн/міс.	Система "Інтернет-банкінг" (Internet banking). Абонентна плата за користування — 50 грн/міс. Система "Клієнт-Банк". Абонентна плата за користування — 50 грн/міс., незалежно від кількості платіжних документів (вартість надання додаткової консультації спеціалістами банку — 200 грн)
2	ПАТ "Комерційний інвестиційний банк", м. Ужгород	77,2	Відсутнє	Система "Інтернет-банкінг" (PC-Banking). Послуга Смартфон-Банкінг для користувачів системи "Інтернет-банкінг". Надається на платній основі, інформація щодо вартості послуги на офіційному веб-сайті банку відсутня
3	ПАТ "Ідея Банк", м. Львів	101,2		Система "Інтернет-банкінг". Абонентна плата за користування встановлюється індивідуально, згідно з договором із компанією
4	ПАТ "Кредобанк", м. Львів	92,6	Система "Інтернет-банкінг" (KredoDirect) — безкоштовно	Система "Інтернет-банкінг" (iFOBS). Послуги надаються на платній основі, інформація щодо їхньої вартості на офіційному веб-сайті банку відсутня. Система мобільного банкінгу (iFOBS.SMS). Вартість одного SMS-повідомлення — 0,25 грн
5	ПАТ "ВІЕС Банк", м. Львів	119,3	Система "Інтернет-банкінг" (iFOBS). Абонентна плата за користування — 15 грн/міс. Послуга SMS-інформування. Плата за підключення — 10 грн, абонентна плата за користування — 7 грн/міс. Пакет "Кишень" (п'ять банківських послуг у одному продукті). Абонентна плата за користування — 30 грн/міс.	Система "Клієнт-Банк". Абонентна плата за користування встановлюється індивідуально та залежно від тарифного плану Послуга "SMS-інфо". Плата за підключення — 10 грн, абонентна плата за користування — 7 грн/міс. <i>Для суб'єктів мікробізнесу:</i> система "Клієнт-Банк". Абонентна плата за користування встановлюється індивідуально та залежно від тарифного плану становить 0—25 грн/міс.
6	ПАТ АКБ "Львів", м. Львів	141,6	Система "Інтернет-банкінг" (Internet-banking). Відсутня	Інформація про вартість послуги на офіційному веб-сайті банку

Закінчення таблиці

№ з/п	Назва банку, місцезнаходження головного офісу	Темп зростання активів у 2014 р. відносно 2013 р., %	Наявність/відсутність дистанційного обслуговування	
			для фізичних осіб	для юридичних осіб
7	ПАТ "Оксі Банк", м. Львів	67,5	—	Система "Клієнт-Банк". Вартість встановлення й налагодження в офісі клієнта — 100 грн за одне робоче місце; виконання операцій у національній валюті за допомогою системи — 50 грн/міс. за один поточний рахунок; повторне встановлення та налагодження системи — 50 грн за кожний виїзд до клієнта
				Система "SMS-банкінг". Вартість підключення до послуги — 5 грн за кожен рахунок фізичної особи, 17 грн за кожен рахунок юридичної особи; інформування про надходження коштів на рахунок упродовж операційного дня із зазначенням суми й відправника (за кожне повідомлення) — 7 грн для фізичних осіб, 0,25 грн для юридичних осіб; надання відомостей про залишок коштів, загальну суму дебетових і кредитових операцій на рахунок юридичної особи — 20 грн/міс.

Джерело: складено за даними офіційних веб-сайтів ПАТ "ВіЕс Банк" (<http://www.vsbank.com.ua/>), ПАТ "Західкомбанк" (<http://www.inkom.lutsck.ua/>), ПАТ "Ідея Банк" (<http://www.ideabank.ua/>), ПАТ "Комерційний інвестиційний банк" (<http://www.atcominvestbank.com/uk/>), ПАТ "Кредобанк" (<http://kredobank.com.ua/>), ПАТ "Оксі Банк" (<http://www.oksibank.com.ua/>), ПАТ АКБ "Львів" (<http://www.banklviv.com/>).

збільшилося на 9 %, а мікропідприємств — на 12 % [6]. Однак із семи банків Західного регіону України послуги з мікrokредитування малого бізнесу на сьогодні пропонують лише три. При цьому кредитна лінія для малих і середніх сільськогосподарських підприємств відкрита лише в Кредобанку¹, який, окрім іншого, надає зазначеним клієнтам послуги з авалування векселів, вартість користування котрими є значно нижчою, ніж проценти за кредитом.

- Застосування інноваційних підходів до обслуговування клієнтів. Наприклад, АКБ “Львів” у рамках співробітництва з Львівською обласною державною адміністрацією та Долинською міською радою (Івано-Франківська область) для фізичних осіб запровадив Програму кредитування енергозбереження на пільгових умовах², яка, до речі, не має аналогів на ринку послуг банківських установ Західної України. Така програма дає можливість жителям населених пунктів, де вона діє, відшкодувати частину процентних платежів за користування кредитом та зменшити витрати на опалення власного помешкання, що є довгостроковою й завжди прибутковою інвестицією.

Усі інші регіональні банки Західної України на сьогодні надають лише класичний спектр банківських послуг.

- Інтенсифікації та розширення спектра послуг із іпотечного кредитування. У 2014 р. у Львівській області прийнято в експлуатацію 954,4 тис. м² загальної площі житла (378,8 м² у розрахунку на 1 тис. жителів, тоді як у 2013 р. — 267,8 м²), що на 41,4 % більше, ніж у попередньому році. При цьому 67,8 % введеного в експлуатацію житла збудовано в міських поселеннях (у 2013 р. — 63,9 %), а в сільській місцевості — тільки 32,2 % (у 2013 р. — 36,1 %) [7].

На сьогодні стан кредитування населення, зокрема іпотечного, регіональними банками Західної України характеризується обмеженістю 1) доступу населення Волині й Закарпаття до кредитних ресурсів регіональних банків — Західінкомбанку та Комерційного інвестиційного банку відповідно (до речі, пріоритетними напрямками кредитування останнього є надання кредитів, хоч і за обмеженим переліком кредитних продуктів, клієнтам — юридичним особам, а для клієнтів — фізичних осіб передбачене лише споживче кредитування); 2) іпотечних кредитних програм. Приміром, Західінкомбанк

¹ За даними Державної служби статистики України, у 2013 р. у сфері сільського господарства діяло кожне четверте мале підприємство Тернопільщини, кожне п'яте — Закарпаття та майже кожне — Волині.

² Львівська обласна державна адміністрація та Долинська міська рада здійснюють компенсацію процентів за кредитами, наданими в рамках програми в розмірі: 15 % річних за кредитами з енергозбереження відповідно до програми, крім використання альтернативних газу джерел енергії; 20 % річних за кредитами на заходи з енергозбереження відповідно до програми з використання альтернативних газу джерел енергії. Учасники проектів, реалізованих на території м. Дрогобича та Городоцького району, додатково отримують компенсацію в розмірі до 10 % річних (див.: офіційний веб-сайт ПАТ АКБ “Львів” [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.banklviv.com/>).

пропонує клієнтам іпотечне кредитування лише за програмою рефінансування в Державній іпотечній установі, причому річна процентна ставка за такими кредитами в цьому банку істотно вища, ніж, наприклад, у АКБ “Львів”. Загалом послуги з іпотечного кредитування надаються чотирма із семи регіональних банків Західної України, але тільки у двох із них за програмою рефінансування в Державній іпотечній установі.

На наш погляд, іпотечне кредитування є одним із пріоритетних інструментів комплексного розвитку як регіональної банківської системи, так і ринку житлової й комерційної нерухомості. Вважаємо за доцільне в програмах іпотечного кредитування регіональних банків передбачити пільгові умови кредитування для населення метрополійного простору, в якому діє відповідний банк, зокрема:

- диференціацію процентних ставок за користування кредитними ресурсами банку в напрямі їх зменшення для населення сільських територій метрополії;

- спеціальні кредитні програми з поліпшення благоустрою житлового фонду¹;

- можливість дострокового погашення та додаткового відтермінування виплати кредиту без застосування штрафних санкцій.

Особливо актуальним є запровадження пільгового іпотечного кредитування для населення, насамперед сільського, периферійних районів Західного регіону України². Це дасть змогу сформуванню моделі поліцентричного просторового розвитку як регіону загалом, так і його банківської системи, активізувати й розосередити інвестиційну діяльність у регіоні.

- Впровадження сучасних банківських продуктів для обслуговування клієнтів, зокрема трастових, лізингових і факторингових операцій, консалтингових та інформаційно-аналітичних послуг, поручительства тощо. Також із метою розвитку системи кредитування регіональним банкам доцільно укладати відповідні угоди з торговими компаніями щодо кредитування покупок населення безпосередньо в магазинах, супермаркетах тощо, розташованих за межами міст — обласних центрів, із можливим відтермінуванням платежу (сьогодні відповідні програми активно надаються банками інших регіонів країни).

¹ На початку 2014 р. частка загальної площі житла в сільській місцевості Львівської області, обладнаної водопроводом, становила 35,1 %, каналізацією — 33,7 %, а гарячим водопостачанням — лише 26,2 % (див.: офіційний веб-сайт Головного управління статистики у Львівській області [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://lv.ukrstat.gov.ua/>).

² Наприклад, у 2014 р. на Радехівський район припадав тільки 1 % загального обсягу прийнятого в експлуатацію житла у Львівській області, причому на сільські поселення району — лише 5,4 % цієї мізерної частки. Окрім того, у Бродівському й Золочівському районах спостерігався значний спад обсягів уведення в експлуатацію житла у звітному році щодо попереднього — на 55,2 та 46,6 % відповідно (див.: офіційний веб-сайт Головного управління статистики у Львівській області [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://lv.ukrstat.gov.ua/>).

Підсумовуючи викладене, доходимо таких висновків. Досягнення окреслених у статті цілей сприятиме підвищенню конкурентоспроможності банків Західного регіону України, що позитивно позначиться на результатах їхньої фінансово-господарської діяльності та прибутковості на вкладений капітал. Разом із тим територіальне поширення генерованих метрополією позитивних фінансово-інвестиційних ефектів, елементом яких є банківський сектор, на прилеглі території дасть змогу:

- підвищити інвестиційну привабливість країни загалом як для вітчизняних, так і для іноземних інвесторів;

- удосконалити взаємовідносини вітчизняних і зарубіжних, зокрема транскордонних, фінансово-кредитних установ, що активізує впровадження та використання банківських інновацій і ноу-хау регіональними банками, розширить асортимент та підвищить якість послуг системи банківських і небанківських інститутів;

- збільшити кількість нових робочих місць у сфері фінансової діяльності;

- залучити додаткові надходження до місцевих бюджетів за рахунок видатків на обслуговування фінансово-інвестиційної системи (фонд оплати праці, орендна плата, плата за комунальні послуги тощо).

Список використаних джерел

1. Васильєв О. Особливості взаємозв'язку між економічним розвитком регіону і його фінансовою інфраструктурою / О. Васильєв // Інноваційна економіка. — 2013. — № 5 (43). — С. 123—127.

2. Іваницька О. Концептуальний підхід щодо регулювання розвитку фінансової інфраструктури в Україні / О. Іваницька [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.academy.gov.ua/ej/ej3/txts/SOCIALNA/08-IVANICKA.pdf>.

3. Степаненко С. Фактори інвестування та інвестиційний клімат регіонів у контексті загальноекономічного розвитку України / С. Степаненко [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.kbuara.kharkov.ua/e-book/tpdu/2013-4/doc/1/11.pdf>.

4. Офіційний веб-сайт Спеціалізованої державної податкової інспекції з обслуговування великих платників у м. Львові Міжрегіонального головного управління Державної фіскальної служби України [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://lv.sfs.gov.ua/>.

5. Метрополізаційні процеси в регіоні: концептуальні підходи та прикладні аспекти просторового аналізу : наук.-аналіт. доп. / за наук. ред. М. І. Мельник ; НАН України, Ін-т регіон. дослідж. — Л., 2014. — 65 с.

6. Діяльність малих підприємств Львівської області у 2013 році : прес-реліз / Голов. упр. статистики у Львів. обл. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://lv.ukrstat.gov.ua/ukr/si/press/2014/r500714_68.pdf.

7. Прийняття в експлуатацію житла у Львівській області у 2014 році : експрес-випуск / Голов. упр. статистики у Львів. обл. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://lv.ukrstat.gov.ua/ukr/si/express/2015/v04021214_25.pdf.